

هذا الشعب رغم القصف الجوي، كما أحيى شعبنا الذي يتوجه إلى عفرين ضمن قوافل، وأحيى شعبنا في أوربا الذي لم ينفك منذ اليوم الأول عن النشاطات والفعاليات التي تؤيد مقاومة عفرين.

- كلمة توجهها للشعب الكردستاني؟
 الأجزاء الثلاثة الأخرى كانت مواقفهم بالفعل وطنية ومشجعة رغم حالات القمع والاعتدالات كما في تركيا، ولكن ما كان مميزاً في هذه الفترة شعب باشور كردستان الذي أحس بمعاناة عفرين.

- كلمة ت يريد أن توجهها للأحزاب الكردستانية الكبيرة (الديمقراطي الكردستاني، الاتحاد الوطني، العمال الكردستاني).

علينا جميعاً إعادة النظر من أجل العمل من أجل المؤتمر الوطني الكردستاني، لأنه من دون عقده والتوصيل لصيغة مشتركة، ستكون معربين دوماً لهكذا أمور، ولا أخفيكم أن أردوغان لم يخف عن الجميع أنه سيتوجه بعد روجافا إلى باشور، لذا علينا رصد الصحف والمعلم على عقد المؤتمر الوطني الكردستاني.

- بعد كوباني وعفرين، هل سيكونإقليم الجزيرية في خطر الهجوم التركي؟

طبعاً كل روجافا معرضة للخطر وحتى كل سوريا، وتركيا إن سُنت لها الفرصة وليس بالانكسار.

- أعلنت أمريكا رسماً أنها متوجدة في شرق الفرات، لو هاجمت تركيا المنطقة هل ستدفع أمريكا عنها؟

هذا يربطه بالسياسة الأمريكية، لذلك لا يمكن التعويل على القوى الخارجية، يمكن تطوير العلاقات المشتركة معهم، ولكن بناء الأمان يشكل مطلق على القوى الخارجية خطوة غير موقعة.

- كلمة أخيرة للشعب الكردي في سوريا؟

أحيى قبل كل شيء شعبنا المقاوم في عفرين، وفي عموم مناطق شمال سوريا وروجافا

كرداً وعرباً وسرياناً على موقفهم الوطنية التي أثبتت أنهم فعلوا جดراً بقيادة رئيسة الحزب الذي تعلمون على تأسيسه، وأنه مرشح لإدارة المرحلة الانتقالية في سوريا، معلوماتكم ورأيكم بشأن ذلك؟

ليست لدي معلومات، القرار بيد المؤتمر إن روسيَا كل هذه الفترة يستحق بالفعل أن نحي

داخلياً حالة نفسية وفكرية ومن قائم كل هذه الفترة يؤكد أنه لن يهزء، ولم يهزء، وحتى لو حصل ما لا نتوقعه فإنما أسمى ذلك بالنصر وليس بالانكسار.

- لماذا تركيا تذكر على اعتقال القيادي في حركة المجتمع الديمقراطي صالح مسلم، ستهاجم كل مناطقنا.

- أعلنت أمريكا رسماً أنها متوجدة في دون غيره من قيادات الحركة؟

اعتقد أنهم شروا أو جهزوا قائمة ببعض الأسماء التي تود اعتقالهم، ولكن تركيزهم على صالح مسلم بسبب أنه أصبح عليه وبنبي

وشخصية معروفة في روجافا والغرب ويمثل العلاقات المشتركة معهم، ولكن بناء الأمان مثل روجافا طيلة كل هذه السنين اضافة إلى رغبتهن التغطية على مجازرهم في روجافا.

- هل أنت ضمن تلك القائمة؟

حقيقة لم أطلع عليها.

- تسريرات تحدث عن السيد مسلم سيتسلم رئاسة الحزب الذي تعلمون على تأسيسه، وهذا المشروع وخصوصاً تبني مقاومة عفرين

الستمرة، وتحدى الله الحرب التركية وخلف

النار، وهذه الموارد الدولية التي تؤدي إلى احتلال تركي، إن تحدث عن تدخل سياسي

أمريكي سريع لوقف العمليات العسكرية ضد عفرين، ماذا بشأن تلك التسريرات؟

لا أعلم ولا أعتقد على التسريرات، بما يعني أن موقف شعبنا حاسم واضح وقوتنا تقاتل على صلاح مسلم بسبب أنه نموذج عليه وبنبي

عليه الأمان، أما الأمور الأخرى إن تمت هذه هناك تحرّك للإعلان عن حزب سوريا

معارض من فرالية شمال سوريا، لو تحدثت شيئاً جيد وإن لم تتم فالمقاومة مستمرة.

- عفرين في خطراً. هل معنوياتكم عالية؟

من يقاوم لا يملك إلا المعنيات العالية

- إن سقطت عفرين لا سمح الله، ماهي

مشاريعكم لاستردادها؟

عفرين بهذه المقاومة لن تسقط، حتى ولو تعريضت لحالة انكسار عسكري فيها

يعني السيطرة على القوى الخارجية، يمكن تطوير على شعبنا بالفعل ينرون عن طريق هذا الحزب

لم شمل جميع المكونات، وهو حزب سوريا

عن أشجار الزيتون وطبيعة عفرين وأهلها

لن يكون كردباً أو عربياً أو سريانياً.

- هل بالإمكان أن تسيّروا جميع قواتكم إلى

عفرين، لو احتاجت المدينة وتمكن الجيش

والجهات الإقليمية، فهناك قيادتهم من بينهم زمام المبادرة مرتبطة بتركيا، وسيرون بأمرها، لذا فال مجلس بحاجة إلى إعادة دراسة ونظر من حيث البرامج والسياسات والعلاقات، أي بحاجة إلى تحديث.

- مؤخراً اجتمع المجلس الوطني الكردستاني (عراقي) ولاقى اجتماع مع رئيس الحزب الديمقراطي الكردستاني، برأيك هل حسم المجلس موقفه وإن ينسحب من الائتلاف، هل لديك معلومات بشأن القاعدين؟

لا أتوقع أنه يستطيع الحسم، فهو مسلوب القرار، وهو بانتظار تليميات كيفية التصرف، وسمعت مؤخراً أن الائتلاف كان قد قطع عنه الدعم المالي الشهري، أي قطع 60 ألف دولار، وبيو أنه كانوا في لقاء لمحاوله

اقناعهم إعادة ذلك الدعم، ولكن كان عليهم قبل أن يسألوا عن الدعم المالي أن يسألوا عن أشجار الزيتون وطبيعة عفرين وأهلها وجغرافيتها وما تعرض له من مجازر.

- ماذا بشأن طالية البعض بدخول قوات "الميشمركة" التابعة للمجلس الدفاع عن

مقاومة عفرين والخيارات الصعبة

وحرب الله اللبناني والميليشيات الشيعية والراسبيين وقيادة ما شئ بالثورة في سوريا، أن يتصد النظام لمدة تزيد عن ستة أشهر حتى يرحل كما رحل من سيفه من الحكم العربي من شهدت بإلاه الثورات، إلا إننا ندخل هذه الأيام السنة الثامنة من المحن، ولا يظهر في الأفق المنظور أي بصيص أمل في الحل السياسي وانهاء الأزمة.

حكماء نتفق مع علمائهم الروس والآيرلندي

نجحوا في الاستراتيجية التي اتبعواها لمواجهة

الحراك المدني السلمي في سوريا، وهي

مستقاة من التجربة الجزائرية في مواجهة

جيشه الانفاذ الإسلامية بقيادة عباس مدني

وعلى يلحاج في بداية التسعينات من القرن

تسوية مشروعاً لها الإسلامي في كل من تونس

وليبيا وسقوط حكومة محمد مرسي الإخوانية

في مصر وعجز الجيش السوري الحر

وجبهة النصرة المدعوم من تركيا في اجتياح

المناطق الكردية والهزيمة التي لحقت بهم في

وعودة الحرس الجزايري القديم لسددة الحكم

الوطني والأتراك في سوريا

النظام استخدم كل الأساليب لإنقاذ المجتمع

الدولي بأنه يواجه مجموعات إرهابية ونحو

فيها، وتحقيق ذلك أطلق سراح آلاف

ال مجرمين الجنابيين والمتطهرين الإسلاميين

من السجون والمعتقلات وأقبية المحابيات،

حيث قاد المفرج عنهم خلال فترة عاصمة

تسوية عشرات الكائنات السلفية وسيطرها في

على مفاصل الميليشيات العسكرية والكتائب

الトルك العملي للقوات التركية باتجاه الداخل

السوري بدعم من طرد الدواشة جاء بعد أيام

من تحرير مني، ولم يأتي اختبار يوم ٢٤

أب ٢٠١٦، ليه عملية درع الفرات (داعش)

فيما يتعلّق بالشأن الكردي جعلت أنتهاء

الفصائل العسكرية والهزيمة التي لحقت بها

الصائل العسكرية والهزيمة التي لحقت بها

السوري باتهامها على تحبيط المناطق الكردية

وإيقاعها هادنة وعلى مسافة من الحراك

داخل الحدود السورية وتحتل مدينة جرابلس

واعزاز وبالليل لولا الصواريخ الأضمر الروسي

وال بالتالي من العادلة السورية والتي الذي

يأكله وقادية العلية السياسية وفق مصالحة

في المناطق ذات الأغلبية العربية

ومن ثم العدوان على سوريا

وهي التي شهدناها المدن والبلدات الكردية

والأخواتية والديمقراطية وحل القضية الكردية

فيما أنتصروا لهم في المقاومة

وفي النهاية أنتصروا لهم في المقاومة

وهي التي أنتصروا لهم في المقاومة

المساًبح "هواية الملوك" .. وجاهة اجتماعية أم خشوع إلهي ..!

نوع من الدواء والعلاج.

ألف دولار، وكانت من نوع الكهرمان.

حاجي -
Buyer -

ووهذه إحدى عاداتنا أيضاً من المعروف أن الهدية لا تهدى، لكن يجوز ذلك في حالة واحدة وهي إهداء المساحة أو الساعة المدعاة من قبل شخص آخر ..

” بعض المدنين على تجارة المسابح لا يستطيعون الاستقرار على نوع واحد إنما هم في تجارة دائمة مع هذه الأنواع، بعض الناس تشتري المسابح كهدايا“ يختتم هاوي المسابح لقمان محمد حديثة.

ويوضح أحد أبو عصام الذي يعمل في هذه المهنة منذ خمسين سنة.. كيف أنه كان يتعامل مع بيع الساعات في البداية، لكن أصبح فيما بعد يعمل في تجارة المسابح لأنها تدر أرباحاً أكثر.

وقد كانوا يمارسون هذه المهنة في الشارع سابقاً، ونوع مرور الوقت وإقبال الناس، كثر المتعاملين مع هذه المهنة.

وعن تاريخ هذه المهنة يقول: ”مسابح الكوك قد米ة جداً، فقبل مائة سنة كان الحاج يشترونها تقرز عباقاً رائعاً تحفظه اليه إلى حين.

وقد بيعت إحدى المسابح في أحد المعارض بمبلغ
٢٠ ألف دولار، وكانت من نوع الكهرباء“
وعن وضع المهنة حاليا يقول:“ خراطة المسابح
منتشرة كثيراً في تركيا، وكانت منتشرة سابقاً
أيضاً في حلب وكانت ذات شهرة في التصنيع،
ولكن الآن ويسبب ظروف الحرب هاجر معظم
التجار. لذا نعمد حالياً إلى شراء المسابح القديمة
كالستندلوس والمسكي والألماني من أيدي التجار،
نقوم بصناعتها هنا أيضاً لكن بانتاج ضئيل، جداً لا

يتجاوز المساحة الواحدة في اليوم. أما سبب غلاء المسابح - التي هي غالية في الأساس - هذه الأيام أيضاً فيعود إلى إغلاق الحدود والحصار وهجرة الصناع والمهرة.“.

كانت المسابح ولا تزال رمزاً للإيحاء والإلهام، فكان أمير الشعراء أحمد شوقي يتسكع بمساحة أبنوسية سوداء مطعمة بالفضة الخالصة مكتوب عليها أسماء الله الحسني، يضعها في راحة يده اليمنى، ويضمها بأصابعه، فيكون في قمة الإلهام والعطاء الفكري في الشعر.

وفي هذا الصدد يقول لفمان محمد من قرية كربديوان وهو هاوي ومفتون مسابح:“ افتقاء المسابح من عادات الكرد القديمة، وهي تاريخية، حتى أن معظمنا الشعبيين كانت المساحة لا تفارق أيديهم حين الغناء، بل كانت أصابعهم تلوك بها وحياتها كانوا يدعون في الوصف والكلمات.“.

وعن إهداء المساحة المهداة يقول محمد:“ نشتري المساحة أحياناً بمالغ باهظة لنتركها في سهرة ما بعد الروح، أو حين يثني أحد الأصدقاء على جملتها وقدمها، حينها يجب عليك أن تهديها أيام،

والعاج والمرجان والزمرد والفيروز والكواكب.
أما المساحة الألمانية فهي حسبما يروي طه ذو
أسماء عدها؛ في تركياتا تسمى (سيقمه) وفي لبنان
ومصر (كوريا). هذا النوع من المسابح مفقود الآن
ولا أحد يستطيع أن يصنع مثلها، كان لها معنى
وحيد ذكره الروس أثناء الحرب العالمية الثانية
بمن فيه. وهكذا أصبحت هذه المساحة ذات قيمة.
وهي في الأصل كانت عبارة عن عقد، عذلها
المصريون فيما بعد، صنعوا منها مسابح

والأحجار المستخدمة فيها، وكيفية صناعتها يدوياً وأليها الأغلى ثمناً والأعلى قيمة. عبدالغنى طه وهو تاجر مسابح من مدين قامشلو يعمل في المهنة منذ ٣٠ سنة وزار بسبب المهنة والتجارة الكثير من الدول مثل السعودية وتركيا مصر والعراق ولبنان. وخبير في هذه المهنة بحكم الممارسة. وعن حكاية تعلقه بهذه المهنة يقول: «حينما كنت مشهد جميل حين ينتهي المسلم من صلاته، ويلقط سبحةه، ويذكر أسماء الله الحسنى، وينطلق بي الحمد والاستغفار، على حباتها، فهي جزء لا يتجزأ من الخلوة التي تشهد الصلاة والنواfal يومياً، وتعكس كل الخشوع للله سبحانه وتعالى. بينما يلحا البعض إلى هواية جمع المسابح والمباهاة بالعدد الذي يقتوننه بألوانه المتعددة وأنواع حجارته الشنية. في حين يقتن بعض

A close-up view of several strands of colorful, round beads, likely amber or coral, hanging in a market stall. The beads are arranged in vertical strands, showing a gradient of colors from dark reddish-brown on the left to bright yellow-orange on the right. The background is blurred, showing more of the market environment.

في العاشرة من عمري كنت أقوم بتشذيب وتقسيم الزيتون عن طريق السكين وجعله في عقد لتصبح أشبه بمسحة. وحين بلغت الثامنة عشرة صرت أسافر إلى حلب ودمشق لشراء المسابح بالجملة وبيعها هنا بالمفرق.“

أنواع المسابح وسمياتها المتدالة:

والمسابح أنواع منها الألماني والكهربائي ويعمدون إلى سرقة مسابح أصدقائهم طرق محبيه عملاً بالمثل الشعبي ”سرقة المسابحة حلال“.

وقد اشتهرت بعض الدول بصناعة المسابح، مثل زرنيخيا، الأردن ومصر، والآن أصبحت في لبنان عامل خاص لإنتاج المسابح الثمينة. حكايات عديدة تروي عن المسابح وكيفية صناعتها

صانع العصائر الطبيعية المتنقل .. في قامشلو

المعروف لدى أهل المدينة من خلال مهنته هذه، وكان يمارس مهنة قرية إلى مهنته هذه في العام ٢٠١٣ ببيع الفول والحمص والمهلبية ورز بحليب.

يقول أنه مرتاح جداً الآن في عمله في قامشلو، وأسعاره مناسبة للجميع، والحالة في أمان.

يسعى سليم صباحاً، يقوم بتجهيز العربية مع أطفاله وزوجته، وتصبح جاهزة للانطلاق حوالي الثانية عشرة ظهراً، ولكن لا يصل إلى السوق إلا حوالي الثالثة عصراً وذلك بسبب كثرة الزبائن على الطريق.

أغلبهم يتوجهون في الثالثة عصراً، في مكان تواجده المعتاد، فهم يعرفون موعد قدومه، ولكلة الزبائن والطلبات يبقى العمل حتى بعد العاشرة مساءً أحياناً.

سليم متمن في هذه المهنة، لكن بسبب صغر العربية لا يتمكن من إضافة أشياء أخرى، ويجبها كونها مرتبطة بحياة الناس، والناس تقف عندها لتشتري، لو لم يحب هذه المهنة لما أجهد نفسه وأضاف كل تلك الزينة لعربته الخشبية الصغيرة والبسطة للغاية، فهو يحب هذه الزينة وأردا منها لفت نظر المارة والزبائن حسب قوله.

”كل هذا التعب هو لأجل أبناء مدينتي التي أحبها قامشلو، أحبيهم“، فهو شعب معطاء، معظمهم لا يساوم على ثمن الكوكتيل، بل وينحون زيادة عن السعر المطلوب. يستحقون التقدير، وأنا أعرف أغبلهم“.

قال سليم.

كثيرين هم من دفعتهم ظروف الحياة وضيق العيش، إلى البحث عن مصادر لكسب لقمة عيشهم من عرق جيبيهم، ورفضوا الإسلام لواقعهم المعيشى ، فأوجدوا مهمناً من بنات أفكارهم وبما تيسر لهم من امكانيات، ومن أمثال هؤلاء، شاب من مدينة قامشلو، امتهن إعداد عصائر الفاكهة والحمضيات بأشكالها وأنواعها على عربة دفع متنقلة، حتى أصحت مهنته الوحيدة ومورد العيش له ولعائلته، وحاول تطويرها وإعطاءها ميزة ورونقاً أفضل. فعندما تقف أمام هذه العربية، تشعر بجمال المنهن.

سليم رشيد أحمد شاب مارس المهمة قبل أكثر من خمسة عشر عاماً في ديار بكر وبيروت، وبنفس الفكر؛ فكرة العودة إلى المهنـة

العابرين لصنع الأحذية منها.
أما من جلود الخرفان فكانوا يصنعون منها الفروات "Kurik"، بإزالة جميع طبقات اللحم والمدم والدهون الملتصقة بجلد الحروف المسلوخ عن الجسم، وتنظيفه تنظيفاً جيداً من جميع البقايا. وغسل الصوف الحروف بالماء جيداً، وإزالة ما يعلق به من دم، وبعد تعريضه للشمس والهواء كي يجف تماماً يتم وضع كمية من الملح على القسم اللحمي من الجلد، ويتم كشط الجانب اللحمي من جلد الحروف باستخدام سكين حاد. وبعد ذلك إعادة رش الملح عليه، وبعد أن يجف تماماً يتم خياطة الجلود مع بعضها البعض بشكل دقيق ومتناقض، وبعد الانتهاء منها يلبسونها بنوع خاص من القماش الأسود السميكة للتجلو إلى فروة تستخدم في أيام البرد، وكان البعض يرتدونها طوال العام. ومن أكثر المهن والحرف التي تصنع من جلد الحرف صناعة القُرب "Meşik" التي برع فيها الكرد لتخزين السمنة والزبدة والجبنة، أو لخزن اللبن واللحيب.

القهوة كانت تصنع من النحاس، ولأن النحاس “يتأكسد” أي يشكل مادة “الزنك النحاسي”， السامة نتيجة الاستعمال المتكرر التي تؤدي وتضر المستخدم لهذه الأواني، لذلك كان يتم تنظيفها وتبسيطها بين الحين والآخر، عن طريق الصفار الذي كان يقوم بعمله في أحد الداكين في المدن، أو يتوجه في القرى ليبيض الأواني، وكان يخصص يوماً محدداً أو أكثر لكل قرية، حيث يتجمع حوله الأهالي مجهزين معهم أوانيهم النحاسية التي تحتاج للتبسيط، وكان الصفار يختار ركناً منعزلاً في القرية للقيام بعمله، الذي يبدأ بحفر حفرة خاصة به، يشعل فيها النار للبدء في عملية التبييض. فيؤتى بالوعاء النحاسي ويستخنه على النار مباشرةً، ثم يدهن الوعاء بماء التوتياء بواسطة سيخ حديدي طويل، في طرفه قطعة قماش مثبتة. بعد ذلك يبدأ بفرك الوعاء من الداخل إلى الخارج بالرمل ثم بمادة القصدير المبيضة، وبعد ذلك يغسل الفدر جيداً بالماء وأحياناً بالماء والصابون ويتم تلميعه جيداً فيعود جيداً يلمع كما كان من قبل.

الحرف النجارة: مورست في معظم المناطق لارتباطها بالعديد من الأنشطة الاقتصادية والاجتماعية، لصنع الأبواب والنوافذ الخشبية بأحجامها وأشكالها المتنوعة، والصناديق والكراسي والأدوات الخشبية المنزلية كالملامع والأمساط الخشبية...، وبعض الآلات الزراعية كالمحاريث الخشبية ”Halet“، والمداري ”Melhēb“، والسلال والأقacas إما من الخشب أو القصب وأحياناً من جريد النخل ومن تقطيم الأشجار التي كان يتم تشيبيتها وتهيئتها، لتغطية وحفظ الحليب واللبن، أو لحفظ الخبز وبعض الأطعمة.

الحدادة: نشرت حرفة الحداده البسيطة لصنع أدوات المائدة، والآلات الميكانيكية، والأدوات

الصناعة والمهن اليدوية الكردية في أوائل القرن العشرين

فارس عثمان
كان غالبية الكرد يعيشون في معيشة
ريعتمدون في الريف الكلاسيكي، و
الآلات الصناعية وحدها
لصناعي واستخدامها
في معظم المجالات حتى
شكل شبه كلي في ا
ضعف الاهتمام بالط
طورت بشكل كبير في
الغربيّة، وانتقلت إلى
خاصّة حل ومشقة.

حرفة النجارة: مورست في معظم المدن من الأنشطة الاقتصادية للأبواب والنوافذ الخشبية لمتنوعة، والصناديق الخشبية المنزلية كالملاхи...، وبعض الآلات لخشبية "Halet"، ورالسلال والأفواص إما رأحياناً من جريد النذل الذي كان يتم تشذيبها والحليب واللين، أو لأطعمة.

الحادية: تنتشر حرفة الحلسكاكين والخناجر واللمنزيلية والزراعية على موقد النار "الكير". للأدوات اللازمية لصناعة كالغفوس، والمناجل لمنتجات الحديبية لمنزيلية أو الزراعية. ومن ثم طرقه بشكل هـ ذلك وضعه في الكور ومن ثم تسنين وتنعيم الخناجر أو السيوف، لللازمية لها فيما بعد. نظراً لأن غالبية الفقا

حكم سليمان رئيس قسم الرياضي في مشروع صدى الرياضي: الغاية من المشروع استهداف أكبر عدد من اليافعين ودمجهم في فئات المجتمع وكذلك إحياء بعض الألعاب المنضية في قامشلو

إدارة نادي الجهاد على تبني هذه الألعاب وتنمي الاستمرار في العمل للمشاركة على

المستويات الوطنية في كافة الألعاب.

المشروع باكورة عمل رياضي جديد بعد انقطاع دام سنوات في المراكز التربوية، ونرى فيه ولادة جيل جديد وقاعد رياضية مع مدربين أكفاء ومحروفيين. مدرب كرة الطائرة لنادي الجهاد شكري وحيد:

هو مشروع ناجح جدًا، وقدمت كافة التسهيلات لعودة الحياة لكافة اللاعب المنضية، وهناك إقبال كبير على المشروع من قبل اليافعين، وبعد من أهلهم، ونحن كمدربين لكرة الطائرة نتوارد بشكل مستمر في تمارين المشروع، ومع مدربيه بغية انتقاء المواهب المميزة لضمهم إلى نادي الجهاد وصقلها بتمارين خاصة. نشكر

مميزة من اللاعبين، والدليل الإقبال الجيد والزيادة العددية بشكل مستمر.

المدرب أيمن حاج حميد مدرب العاب القوى في مشروع صدى الرياضي:

- كلمة أخيره.

وإدارة نادي الجهاد الرياضي وذلك من

خلال تواجد وتنمية مدربى اللاعب فى النادى مع مدربى قسم صدى الرياضي وذلك لاختيار المميزين والموهوبين وتحصيص تمارين خاصة بهم بغية صقلهم

لكل يكونوا روافد للمنتخبات الوطنية.

- ما تمناه لمشروع صدى الرياضي كونه أول تجربة رياضية في مدينة القامشلي أتمنى أن يستمر المشروع بعد المدة المخصصة له، كما أتمنى من الاتحاد

حاج حميد 90 لاعب ولاعبة، وفي السباحة

فترة الصيف بلغ عدد المنتسبين 80 لاعب

ولاعبة، أما في أم الالعاب، العاب القوى، فقد بلغ عدد المنتسبين لدى المدرب أيمين

الدربي هاني عزيز 330 لاعب ولاعبة،

وذلك أيضاً ذوي الاحتياجات الخاصة،

أيضاً ذوي الاعاقة الذهنية،

ولبلغ عدد الإناث فقط 104 لاعبة.

- لمحة عن نشاطات وفعاليات مشروع

صدى "الرياضي".

يتضمن المشروع مبادرات ونشاطات رياضية، وكانت أهمها إقامته دورات تدريبية عن الإسعافات الأولية وإصابات الملاعيب.

- هل سيدخل مشروع "صدى" في خدمة رياضة القامشلي وأندية المحافظة بشكل عام والى أي حد يمكن الاستفادة منه برأسك؟

هذا أكيد، وقد تم الاتفاق مع نادي الجهاد الرياضي بالقامشلي على أن يتضمن اللاعبيين

الشروط الصعبة والأزمة التي تمر بها،

وهو يهدف لخلق جو ترفيهي لليافعين،

إضافة إلى أنه يدلي موقفه لانتقاء مجموعه

المنتسبين 50 لاعب ولاعبة.

6- كرة الطاولة المدرسية اسماء محمد أمين، بلغ عدد المنتسبين 33 لاعب ولاعبة.

7- الشطرنج، المدرب غاندي أوسو، بلغ عدد المنتسبين 16 لاعب ولاعبة.

8- رياضة الكاراتيه المدرب عبدالسلام ابراهيم، بلغ عدد المنتسبين 80 لاعب ولاعبة، أما في أم الالعاب، العاب القوى، فقد بلغ عدد المنتسبين لدى المدرب أيمين حاج حميد 90 لاعب ولاعبة، وفي السباحة

فترة الصيف بلغ عدد المنتسبين 330 لاعب ولاعبة، وهذان أيضًا ذوي الاحتياجات الخاصة،

أيضاً ذوي الاعاقة الذهنية،

ولبلغ عدد الإناث فقط 104 لاعبة.

- كرية القدم المدرب منير كجو وبلغ عدد

المنتسبين 74 لاعباً،

2- كرة القدم إبراهيم فاضل، وبلغ عدد المنتسبين 24 لاعباً.

3- كرة السلة المدرب أحمد شاكر، وبلغ

عدد المنتسبين /إناث وذكور/ 84 لاعب

ولاعبة.

4- كرة الطائرة المدرب جوان يوسف، بلغ عدد

المنتسبين /إناث وذكور/ 64 لاعب

ولاعبة.

5- كرة اليد المدربة سارة صالح، بلغ عدد

- التربوي والمربى الفاضل حكم سليمان حباداً لو تلطعنا على دورك في مشروع صدى والغاية والاهداف من تأسيسه والجهة الداعمة له.

الغاية من مشروع صدى الرياضي هو استهداف أكبر عدد من اليافعين وذوي الاحتياجات الخاصة والنازحين ودمجهم في فئات المجتمع وكذلك إحياء بعض الألعاب المنضية في مدينة القامشلي، أما الجهة الداعمة فهي منظمة اليونيسف.

- ما هي المدة الزمنية لمشروع "صدى" وما هو عدد الأعضاء الحاليين/ مدربين- لاعبين /والألعاب النشطة في المشروع؟

مدة المشروع 12 شهرا اعتباراً من تاريخ 1/8/2017 أما الألعاب المستهدفة في المشروع فهي:

1- كرة القدم المدرب منير كجو وبلغ عدد

المنتسبين 74 لاعباً،

2- كرة القدم إبراهيم فاضل، وبلغ عدد

المنتسبين 24 لاعباً.

3- كرة السلة المدرب أحمد شاكر، وبلغ عدد

المنتسبين /إناث وذكور/ 84 لاعب

ولاعبة.

4- كرة الطائرة المدرب جوان يوسف، بلغ عدد

المنتسبين /إناث وذكور/ 64 لاعب

ولاعبة.

5- كرة اليد المدربة سارة صالح، بلغ عدد

المنتسبين 12 آذار.

- ما هو سبب ابعادك عن تدريب كرة القدم هذه الفترة؟

سبب ابعادك عن آخر دورة تدريبية خضعت لها وعملك الحالي مع الاتحاد الرياضي بالمقاطعة؟ الدورة الحالية كانت بإشراف الاتحاد الآسيوي فئة الشباب والرجال

والادارية التي تقدّم إمكانات دوره تدريبيه في مجال الإعداد البدني والتكتيكي، وهي مرکزية في أكاديمية الفيحاء و كانت من المميزين في الدورة، أما عن عملي في

الاتحاد الرياضي فهو عضو لجنة كرة قدم

ومشرف على ملعنب 12 آذار.

- ما هي الأسباب التي دفعتك للرحيل عن آخر دورة تدريبية؟

سبب ابعادك عن آخر دورة تدريبية خضعت لها وعملك الحالي مع الاتحاد الرياضي بالمقاطعة؟ الدورة الحالية كانت بإشراف الاتحاد الآسيوي فئة الشباب والرجال

والادارية التي تقدّم إمكانات دوره تدريبيه في مجال الإعداد البدني والتكتيكي، وهي مرکزية في أكاديمية الفيحاء و كانت من المميزين في الدورة، أما عن عملي في

الاتحاد الرياضي فهو عضو لجنة كرة قدم

ومشرف على ملعنب 12 آذار.

- ما هي الأسباب التي دفعتك للرحيل عن آخر دورة تدريبية؟

سبب ابعادك عن آخر دورة تدريبية خضعت لها وعملك الحالي مع الاتحاد الرياضي بالمقاطعة؟ الدورة الحالية كانت بإشراف الاتحاد الآسيوي فئة الشباب والرجال

والادارية التي تقدّم إمكانات دوره تدريبيه في مجال الإعداد البدني والتكتيكي، وهي مرکزية في أكاديمية الفيحاء و كانت من المميزين في الدورة، أما عن عملي في

الاتحاد الرياضي فهو عضو لجنة كرة قدم

ومشرف على ملعنب 12 آذار.

- ما هي الأسباب التي دفعتك للرحيل عن آخر دورة تدريبية؟

سبب ابعادك عن آخر دورة تدريبية خضعت لها وعملك الحالي مع الاتحاد الرياضي بالمقاطعة؟ الدورة الحالية كانت بإشراف الاتحاد الآسيوي فئة الشباب والرجال

والادارية التي تقدّم إمكانات دوره تدريبيه في مجال الإعداد البدني والتكتيكي، وهي مرکزية في أكاديمية الفيحاء و كانت من المميزين في الدورة، أما عن عملي في

الاتحاد الرياضي فهو عضو لجنة كرة قدم

ومشرف على ملعنب 12 آذار.

- ما هي الأسباب التي دفعتك للرحيل عن آخر دورة تدريبية؟

سبب ابعادك عن آخر دورة تدريبية خضعت لها وعملك الحالي مع الاتحاد الرياضي بالمقاطعة؟ الدورة الحالية كانت بإشراف الاتحاد الآسيوي فئة الشباب والرجال

والادارية التي تقدّم إمكانات دوره تدريبيه في مجال الإعداد البدني والتكتيكي، وهي مرکزية في أكاديمية الفيحاء و كانت من المميزين في الدورة، أما عن عملي في

الاتحاد الرياضي فهو عضو لجنة كرة قدم

ومشرف على ملعنب 12 آذار.

المدرب بيرج سركيسيان:

تغير إدارة نادي الجهاد أصبح ضرورياً كي لا يتجه النادي إلى الهاوية

بسبب ضيق الحال، فالبنية والسلبية التحتية

DCB، على المستوى الآسيوي حصلت على أربع انجازات وهي: 1997 المركز الثالث على القطر ناشئين- 1999 مركز الوصيف بفارق هدف عن الكrama -

2000-2000 بطولة سوريا لفئة الناشئين - 2002 بطولة سوريا لشباب درجة ثانية.

- وما هي أسباب ابعادك عن النادي حالياً؟

أما سبب ابعادك فهو عدم قناعتي

بالإدارة والآلية عملها، بالإضافة إلى العقلانية التي يعملون بها وهي بعيدة عن العمل

المؤسسي والعمل الشاق، وقيقة النادي بعيدة عن الخبرة والحنكة، وقيقة النادي

في دوري المحترفين، وبشكل عام رداءة في إدارات الاندية الاستفادة من دورى

المقاطعة على مستوى الرجال والشباب من أجل اكتشاف الخامات والمواهب لضمهم إلى أندية أخرى،

في الأندية على مستوى القطر، ولكن مع الأسف لم أجده أحداً من الأندية ولا الكشافين

متباينة الدورى والاستفادة من الموارب والمميزين والحصلية ترتيب أندية في الدوري السوري.

- قدمت الكثير لكرة الجهاد وتمثل أحد أهم أعمدة كرة القدم في النادي، هنا لو

تفكر القراء ببعض الإنجازات التي حققتها مع النادي؟ مدرب حصل على عدة شهادة

فليلة الخبرة في مجال عملها باريادسة

أو رياضية، التضامن الاولى، المنتخبات

مسؤول فريق النضال شيخموس عارف: تأهلنا لتكامل تشيكلة

الفريق وتعاون جهود الإدارة واللاعبين

في إطار دوري الأحياء الشعبية للدرجة

الثانية المؤهل لدرجة الأولى لفرق مدينة قامشلو أوضح الاستاذ شيخموس عارف

مسؤول فريق النضال الرياضي في تصريح خاص لصحيفة Buyer

بالتأهل وقال: "بانه رغم تأثير الدوري عدة مرات وبجهود اللجنة المنظمة أقيمت الدورة وتأهلنا بسبب تكامل التشكيلة في الفريق وتكلف وتعاون جهود الإدارة واللاعبين والاصرار على التأهل.

وأضاف عارف: " وزعت الفرق إلى تأهلهما الأولى والثانية من مجموعات

كل مجموعة، وأقيمت مباريات المجموعة الأولى في الملعب البادي والمجموعة الثانية بملعب جرنك".

وتبع عارف: "تأهلنا لنصف النهائي رفقة

سلفيج: حفاظاً على كرامة كرة عاموداً.. اعتذرنا

ثلاثة مقررات للاتحاد وهي اللعب بين جمهورنا بملعب الحسكة وأن يكون نظام الدوري تجاعداً وتغطية نفقات المشاركة إذا بقي نظام الدوري ذهاباً وإياباً لأنه سيokin ذلك انتقاً عشرة رحلة سفر ويكون مليناً بدمشق".

وتتابع سلفيج: " وحسب تقديرنا فإن الكلفة الإجمالية تقارب حوالي 15 مليون ليرة سورية، وعلى الرغم من تقديم توجيهات

من الاتحاد الرياضي العام بأن يكون نظام الدوري تجاعداً عن الرؤية الفنية، والإعتماد على ملوك الذهاب والإياب من دون لعب نادينا على ملعبه بالحسكة، وقد

خصوصاً أن يلعبوا بنظام الذهاب والإياب من دون لعب نادينا على ملعبه بالحسكة، وقد

نال الكابتن لوسيان داوي على مركز أفضل

مرتكز قامشلي التدريبي على المركز الثالث.

أما جائزة أفضل لاعب بالبطولة فقد حصل

عليها لاعب الناشئين هيثم معن من نادي

مدرب فني، في حين نال الك

Gotar R 2

Ebdilselam Xoce

Avdar: Cêwiya Êş û Serkeftinan

Hevpeyvîn R 3

Hevseroka Desteya Çand û Hunerê li Kantona Cizîrê: "Ew berhemê ku bi zora rêtîmê li ser refan tozgirtî man, dê bi baweriya me werin çapkîrin"

Civak R 4

Sultan Temo
AVEŞTA...VEJİNA MEDAN Lİ
EFRİNÊ YE

Bijartî R 5

Helbestine Bijartî
Mehmûd Badilî

Dezgeha Bûyer a Ragîhandinê

Rojname - Radyo - Malper

Birêvebirê Giştî:
Ehmed Bavê Alan
Birêvebirê Cîbicîkar:
Qadir Egîd
Têkiliyên Giştî:
Kewser Reşîd
Birêvebirâ Èzgehê:
Fansa Temo
Birêvebirâ Beşê Erebî:
Havana Mihemed
Birêvebirê Beşê Kurdi:
Ferid Mîtanî

منتجع بيلسان السياحي

يعلن منتجع بيلسان السياحي عن حاجته إلى موظفين وعمال من كلا الجنسين وللأقسام التالية:

شفيف عام - شيف مازا
محاسب - موظف استقبال
منقد مسبح - كابتن (كرسون)
كوميك

للإتصال والاستفسار على الأرقام التالية

موبايل: 0932539794
واتس آب: 00905383538712

عامودا - طرق الحسكة

صيف 2018 رح بيكون كل الصيف لحظات فرح

Avdar: Cêwiya Êş û Serkeftinan

Meha adarê ji bona gelê kurd hem êş û azar e, hem kêfxweşî û deshpêka buharê ye.

Di vê mehê de gelek bûyerên trajîdi li ser kurdan hatine encamdan û di heman demê de ev meh gelek bûyerên serkeftinê ji li xwe digire.

Ji hêlekê ve gelê kurd bi derbasbûna seqema zivîstanê pêşwaziya buhar û Newrozê dîke, di heman demê de pêşwaziya gelek bûyerên xemgîn ên mîna: kerasata Helepe ku 5 hezar kesen sîvîl tê de bûne qurbanî, Raperîna 12'ê Avdarê û tiştê bi xwe re anî, Şoreşa Rojavayê kurdiştanê, teqîna şeva Newrozê li Hesekê û pir bûyerên dîtir, dike...

Qedera gelê kurd li seranserî Kurdiştanê ew e ku di vê mehê de xweziya xwe daqurtîne û rûpeleke nû dûrî êş, azar û bobeletan veke; rojeke nû ku di jiyanê neke seqamgîrî û aramîye de bijî. Gelê kurd li Rojavayê Kurdiştanê îsal jî pêşwaziya adar û Newrozê di rewşike nazik û heştar de dike ku ji her hêlê ve dijmin û nehezîn Kurd bi hemû hêza xwe pîlanan li dij hebûna wî dirêsin; wek nemûne: êrişâ Tirkiyê û hevalbendê wê yêng rikberiya Sûrî li ser Efrînê û armancikirina xelkîn sîvîl ku ta niha zêdeyî 300 kesen sîvîl ku piraniya wan zarok û jin in, bûne qurbaniye hovîti û zikreşîya deshilata tîr, her wiha berdewambûna nakokîyan, jihevûrketina hêzen siyasi

yên kurdî û dûrketina ji sazkirina bîryareke kurdî ya serbixwe ji bo paraştin û misogerkirina maşen gelê kurd li Sûriyê.

Tevlî rewşa ku gelê kurd li Rojavayê Kurdiştan tê re derbas dibe ji (ji hêlîn abûrî, ewlehî û penaberiyê ve) lê ew rîj e ku cilêñ êşê ji ser bedana xwe bidirîne û berê xwe bide siruştâ Kurdiştanê, ta ku bîryara xwe nû bike ku ew miletekî ji jîyanê hez dike û soza xwe bi berdewamiya berxwedana li dij neyarê kurd nîşan bide.

Diyar e ku partiyê siyasi yêng kurd di roja Newrozê de bi rîya komên xwe yêng folklorî peyamên xwe yêng siyasi nîşanî cemawerîn xwe didin û di rîya wan peyaman re doza yekrêziya tevgera siyasi ya kurdî dîkin. Lê di baweriya min de welatiyê kurd gîhaye bawerî û têgihiştenekê ku peyam û gotin têrî nakin ku tevgera siyasi ya kurdî bibe xwedî helwesteke yekgîrtî. Lê pêwîstî pê heye ku di vê rojê de kareki pratikî bê kîrin, ta ku hemû kêse, rîgir, bend û nakokîyen partîti û kesane bêne çareserkerin, her wiha berjewendiya gel li pêş hemû tiştî be... Divê ev yek bi rîya danûştendineke rasterast bê encamdan, ta ku baweriya gel bi tevgera wî ya siyasi bê û da ku rehetyek di nav gel de peyda bibe.

Ji hêlekê ve tê xwestin ku di ruşma Newroza 2018'ê yekrêzi

Ebdilselam Xoce

û yekîtiya helwesta kurdî û paraştina deskeftîn gelê kurd li Rojavayê Kurdiştanê be, di dema ku hewildan têne kirin ji bo dîtina çareseriyeke siyasi ji krîza Sûrî re ya ku 7 sal derbas kirin. Ji hêleke din ve divê bangewazîya kurdayetîye dakeve holê ta ku dîrok xwe dubare neke û kurd tenê ne êzingêng cengê bin. Tişta ku tekeziyê li ser wê yekê dike ku kurd dibin ardûyên û cengan ew e ku di çend salêñ dawî de ci li Herêma Kurdiştanê be, ci ji li Rojavayê Kurdiştanê be kurdan terora cîhanî ya di bin navê Rêxiştina DAIŞê de têk bir û xelata vê serkeftinê jidest-dana Kerkükê bû û anîha Efrîn e. Tê xwestin ku bi leztiñ dem lîvegerêke kurdî were damezrandin, ta ku kurd bi hêzeke hevbeş karibin di rûyê pîlanan herêmî û navdewletî de rawestin. Gelo di Newroza 2018'ê de dê omîd û hêviyê gelê kurd pêk werin? Pirseke bê bersiv dimîne. Tenê qedera kurdan bendewariye; ev e zimanhalê welatiyê kurd.

Efrîn Nakeve...Îradeya Gelê Kurd bi Ser Dikeve

Berxwedana Efrînê bi piştevaniya gelê kurd li hemû bajaren Rojavayê Kurdiştanê û bi îradeya polayîn a şervanê YPG û YPJê bi ser ket û anîha dîrokê ji nû ve dîniyîse; gemara mirovahiyê û cîhana bêdeng lanet dike... Carek din diyar bû ku berjewendiyê welatên zilhêz di ser hemû tiştî re ne û maf û pîvanê mirovahiyê hemû derew in.

Pêncî roj in ku Tirkiyê bumbeyen dewletên Nato bi ser Efrînê de dibarîne, her wiha zarok, jin, pîr û lawan parce parçê dike. Qîrîna zarakan û hawara dayikan asîmanan diqelişîn, lê dunya û mirovahî kerr, lal û kor bûne û naxwazin hovîtiya dewleta Tirk bîbînîn.

Dema ku kurdan şerê hovîtiya DAIŞê li rojhilata Feratê dikir, wê demê kurd qehreman û parêzvanan mirovahiyê bûn. Lê iro li Efrînê kurd bi top, firoke û tankêñ wan tênu kuştin, hemûyan pişta xwe daye Efrînê û behsa Xûtayê dikin; ne ku dilê wan li ser jin û zaroken Xûtayê ye, belku li pey paraştina berjewendiyê xwe ne.

Diyar e ku hemû aliyêng hevrik li Sûriyê û di serî de Rûsyâ, Amerika, welatên Rojava, Tirkiyê û Si'ûdiyê li ser wê yekê rîkeftîne ku rojavayê Feratê ji Cerablus ta Minbic, Bab, Ezaz û ta Idlib û Efrîn ji pişka Tirkiyê û girûpêng çekdar ên oposizyonâna Sûrî yêng nêzîkî Tirkiyê bin. Ji ber ku Amerika li rojhilata Feratê pişka xwe (petrol, av û xaz) misoger kiriye û xiştîne deşte xwe. Rûsyayê jî bajaren Hema, Humis, Heleb û herî dawî

jî Xûta bi bazariya li gel Tirkiyê hemû xiştin jîr kontrola xwe; ev hemî bajar li beramber Idlib, Cerablus, Bab û Efrînê birine. Berî ku êrişâ li ser Efrînê dest pê bibe, wiha difikirîm ku eger Tirkîye êrişî Efrînê bike dê poşman bibe, ji ber ku dê hêzîn YPG, YPJ û Hêzîn Sûriyaya Demokratik hemû sînorê Rojavayê Kurdiştanê ji Dêrikâ Hemko bigire ta Serê Kaniyê, ji Kobanê ta Minbicî bi ser serê Tirkîye de bikin agir... Texmîna min wiha bû ku şer dê tenê li Efrînê nemîne, belku pêwîst e enyîn şer berfireh bîbin ku Tirkîye neçar bikin ji wê gavê bi paş ve vegere; lê diyar e ez şas bûm.

Şerê ku anîha Tirkîye li Efrînê dike, şerê teknikê ye (balafîren) şer ên bêpîlot, top û tank). Ev şer li dij îradeya mirovîn bi bir û bawerî û xwedî îradeyên polayîn in.

Lê ev tenê têrê nake, divê enyîn şer berfireh bîbin; çimkî heyâniha kêm serbazên artêsa Tirkîye hatine kuştin, ev yek civaka Tirkîye nalivîne û eger bi hezaran çekdarîn oposizyonâna Sûrî (Cebhet El-Nusra û DAIŞ) bêne kuştin, ne xema xelkî Tirkîye ye. Bi dîtina min pêwîst bû ku enyîn cuda yêng şer bihatina vekirin, lê diyar e ku hêzen navdewleti qebûl nakin û li gor rîkeftîne xwe tevdigerin.

Hêzîn Sûriyaya Demokratik der barê şandina hêzîn xwe de bo Efrînê bîryareke raşt da û ez bawer im dê hevsengîya şer li Efrînê bê guhertin. Di heman demê de ew bîryar bi rizamendiya Hevpeymana Navdewleti

Dawûd Çîçek

ya bi serokatiya Amerîkayê bûye û neçar in ku bi ci şeweyî be alîkariya Efrînê bikin; çimkî keftîna Efrînê dê bîbe rûreşiyek ji bo wan û serkeftina wê jî dê bihêle ku Amerîka dostaniya gelê kurd heta hetayî qezenc bike... ew kurdêñ ku iro bûne dînamoya guhertina demoqratik li Rojhîlata Navîn.

Li gor pêşketinê li ser erdê û berxwedana bêhempa ya gelê me li Efrînê, diyar e ku dewleta Tirkîye bi hêsanî ranaweste û armance wê dorpeçkirina bajare Efrînê ye. Bawer im Tirkîye dê wê yekê ku bike berxwedana taxa Şêxmeqsud a Helebê li Efrînê dubare bibe. Gelê Efrînê dê bi piştevaniya gelê me yê li Koban, Qamişlo û Dêrikê bi ser bike; dê destanê bi xwîna zarok, dayik, pîr û şervanen werin nîvîsandin û dê bîbe domahîka hikûmeta AKPê û Erdogan.

Efrîn nakeve. Efrîn bi girêdana xwe ya bi ax û dara zeytunê ve, her wiha bi xwedîderketina li xwîna zarok, keç, xort, jin, şêx, pîr û şervanen YPG û YPJê dê suprîzîn nû bixlqînîn, dê pergalâ dewleta Tirk û hevpeymanen wê li erdê bixînîn û dê ev yek bîbe efsane.

Agirî Soran

Efrîn tenê bi şerê xwe nayete paraştin, li Nisêbîn, Cizîrê û Amedê jî nayete paraştin; lê li Enquerê, Izmir, Stenbol û hemî bajarê Tirkîye dê bête parasin. Hetanî ku di kezeba dijmnan de derbeke kuşdar nekeve, ev dijmînen li ser termê kurdan sifreya xwarina xwe radixin dê kumê xwe nedeyîn pêş xwe û nehizirin. Bo vê yekê jî, hem hêzîn serdest û dagirker, hem hêzîn navdewleti û emperyal tenê ji hêzî fam dike û tenê hesabê hêzî dikin. Ji kurdan re jî hêzeke xweparêz, kurdparêz a bêpîvan pêwîst e ku tu sînoran nas neke. Iro qebûl nakin û li gor rîkeftîne xwe tevdigerin.

Ergänzende Texte:

- Silav ji bo giyanê zar û zêcén di bin agirê bumbeyen hovan de candayî.
- Silav ji bo mîrxas û şajînê ku bi dil û laşen pak, erd û erza xwe û ya hemî kurdan diparêzin.

Efrîn û Enqere

Cawa ku berî çend mehan dilek her kurdekî digot: Kerkük, lê belê dil di nava bêçaretiyê de dikî, vê carê jî dilê her kurdekî li çardorê cihanê û li çar parçeyên Kurdiştanê dibêje: Efrîn.

Mirov dikare bi şer û berxwedana şajîn û mîrxasan, keleha herî sext û asê ya berxwedana Efrînê bi rûdan û serpêhatiyê bêhempa yêng şer derbibire. Lê belê rastîya deverê, rastîya siyasetê, rastîya çarenivîsa civaka kurd tenê bi qehremanî û palewanîyan ve nayete derbirîn û serkeftin jî bi vê yekê bi dest nakeve.

Rastîya Efrînê ne tenê bi Efrînê û tevgera artêsa terorist a dewleta Tirk ve girêdayî ye. Rastîya komkujiya dijî nişteciyê Efrînê û gundê Efrînê, rasteraست bi sê parçeyen dîtir ên Kurdiştanê ve girêdayî ye. Rasteraست bi siyaseta her çar parçeyen Kurdiştanê ve girêdayî ye. Rasteraست bi helwesta Rûsyâ ya dijî Komara Kurdiştanê ya Mahabadê, ya dijî Mele Mistafa Barzanî ve girêdayî ye. Rasteraست bi siyaseta Amerîka ya li hember Kerkükê ve girêdayî ye.

Rastîya Efrînê rasteraست bi komkujiyen vê dema nêzîk ên li Cizîrê, Nisêbîn, Şîrnex û Sûrê ve girêdayî ye. Rastîya her tiştî rasteraست bi

DAIŞ û navenda DAIŞê dewleta Tirkîye ve girêdayî ye.

Li Rojhilata Navîn bi derketinâ DAIŞê re, deshpêka bi rengê xweparastina gelê kurd ê Rojava, şoreşa Rojava jî dest pê kir û di demeke hindek de li gel berjewendiyê cihanî xwe mezin kir û xwe ava kir. Lê belê siyaseta navdewleti her tim berjewendiyê xwe li ser ên gelên deverê re digire û ji bo wan -mixabin- hevkarên sereke ne hêzen herêmî ne, bêhtir dewleten serdest û xwedî hêz in. Tişta ku li gor rastîya yasayen civak û jîyanê kurdan li hember van zilêhan mezîn dike û bi nîx dike, ne qehremanî û qençîya wan e. Lê belê tişta kurdan bi cihanê bide pejirandin û wan bike xwedî axafîn hêz, vîn û jîrbûna hiş û aqîl wan e.

Ev rastî ne iro ne jî pişî sed salêñ dîtir nayete guhertin. Wergirtina rîz û mafan di siyaseta cihanî de tenê bi hêzî çêdibe; ne ku bi diruştî û merdbûn. Bi taybet di serdemê dîrokê de çaxa ku hukmê dêr û mîzgevtan li dar bû, zordestan kirasê olê li xwe dikir û bi saya ewî kirasî deveren ku dixwestin, dagir dikirin. Iro ji welaten wekî Elmanya, Fransa, Brîtanîa û Amerîka dema ku bixwazin DAIŞê ava dikin û bi behaneya şerê terorê deveren hêmin dikin qadîn şer û çawa ku berjewendiyê xwe bi dest dixin, êdî hevalbend û hevakrên xwe ji wekî terorist radigîhîn.

Siyaseteke weha qirêj, mixabin, di vê deme de tenê li ser kurdan tête meşandin. Ji ber ku hêza herî zêde karîbû rola xwe bilize, her wiha nexş û pîlanan hêzîn navdewleti pêk bîne, kurd bûn. Kurd di şer de jîr in. Kurd di hevalbend û hevakrêyê de rast û diruşt in. Kurd di baweriye de ne dudil in û girêdayî soz û peyma-

nan in.

DAIŞ derket û dewleta Tirkîye bi rengêkî nîvveşartî rîbertya wê dikir û di heman demê de bang li siyasetmedarên Rojavayê Kurdiştanê dikir da ku têkilîyan li gel wan deyne. Li Başûrê Kurdiştanê jî heman tiş; dewletiya Tirkîye serkîsiyâ DAIŞê dikir. Wargehîn perwerdeyê, çavkaniya pereyan û bazarra firotina petrola DAIŞê jî ji hêla Tirkî ve bû. Bi hezaran tîr li bajaren Tirkîye -bi taybet li Dîlokê- hatin perwerdekerin û ji bo êrişâ li ser kurdan hatine rîkeftîne. Dema ku DAIŞ kete Mûsilî, balyozxaneya Tirkîye bi awayekî hesan û hema bi fermî ji aliye rayedarîn Tirkîye ve radeşti DAIŞê hat kirin.

Di demekê de ku tîrken DAIŞî serîn ciwanan kurdan jî dikirin, Serokwezîr Herêma Kurdiştanê li gel Tirkîye di peywendiyeke birayeti ya berdewam de bû. Iro ji heman siyaset dimeşe. Erdogan ne mirovîkî taybet e ku ji asmanan hatiye, ew ji wekî Dehaqê berî se hezar sal, zîlm û zorê li nav kurdan û li cihanê belav dike. Na, Erdogan û artêsa xwe ji rasteraست li gorî siyaseta Ingilîstan, Ewrûpa û Amerîkayê tevdigerin û iro vê zîlmê bi kashaya wan a "Erê" li ser kurdan dimeshin. Ji bo ku mirov vê yekê bîne, pêwîst nake ku mirov siyasetmedar be. Iro welateki NATO bêyî tu astengî,

Hevseroka Desteya Çand û Hunerê li Kantonâ Cizîrê: “Ew berhemên ku bi zora rêtjîmê li ser refan tozgirtî man, dê bi baweriya me werin çapkiran”

Ji nîvê sedsala 20’ê û bi şûn de, êdî kar û xebata wêjeyî li Rojavayê Kurdistanê bi hemî şewyan hatibû qedexekirin û hewildanê ku hebûn jî bi awayekî raz û veşartî bûn. Ji sala 2011’ê ve rêtjîma Sûriyeyê pencê xwe ji gewriya kurdan kîsa. Hin bi hin seqa û atmosfereke guncaw ji bo berhemdana hemî şewe û celebê wêje û hunerê peyda bû. Di 2014’ê de Rêveberiya Xweser ava bû û pê re jî Desteya Çand û Hunerê li her sê kantonê Rojavayê Kurdistanê hat avakirin. Ji wê demê ve Desteya Çand û Hunerê li Kantonâ Cizîrê hejmarek ji çalakî û festivalen cihêreg li dar xistine. Di vê hevpeyvîna jîrîn de, rewş û dîmenê wêjeyî û çandî li Rojavayê Kurdistanê tê nirxandin, her wiha hin plan û projeyên Desteya Çandê diyar dibin. Piştî avabûna Desteya Çand û Hunerê li Kantonâ Cizîrê bi 6 mehan, B.Bêrîvan Xalid bû hevseroka desteyê û hêj di xebat û cihê xwe de berdewam e.

- Eger bi kurtebirî jî be, lê dixwazim di deshpêkê de tu li ser qonaxa avabûna Desteya Çand û Hunerê û pêvajoya wê ji dema avabûnê ve û hetanî iroj biaxivî?

Gava ku di sala 2014’ê de li Cizîra Rojavayê Kurdistanê Rêveberiya Xweseriya Democratik hat ragi-handin, wê demê Deşteya Çandê jî yek ji deşteyê Rêveberiya Xweser bû. Deşteya Çandê li ser bingeha Neteweya Democratik hat avakirin, ji lew re ev desh bû dengêkî sereke ji Rêveberiya Xweser re. Di sala pêşîn de -wekî hemî dezgeh û deşteyê nûavabûyi- Deşteya Çandê di milê rîvebirî û siistemaftik de xwe li pêş xist. Her ci qas liv û tevgera deşteyê di sala pêşîn de wekî hewildaneke fihetok jî bû, lê belê piraniya bes û şaxen deşteyê hatin damezrandin, her wiha kar û peywir ji hev hatin veqetandin. Belku hetanî anîha jî em ji hêvî û xwestekê civata rewşenbir û nivîskaran re nebûne bersiv, lê belê di sala duyan de me pêdiviyê xwe nas kirin û êdî me plana kar li pêş xwe danî. Paşê projeya me ya herî stratecik ve-kirina Peymangeha Orkêstra bû, da ku zarok bi awayekî akademik hînî amûren muzikê bibe. Her wiha me 8 navendê xwe li bajar û bajarakê Herêma Cizîre ve-kirin. Me Komîna Sînema jî ava kir. Me gelek festival li dar xistin. Ji vê yekê zêdetir jî me yekîti û hevgirtinê hunermend û jinan jî ava kirin... Dikarim bibêjim ku êdî tecrube û hêçana me çêbûye û em anîha li ser berfirehkirina şax û navendê xwe dixebeitin. Ji aliyeke din ve jî em amadekariyê lidarxiştina çalakiyê cîhanî din-kin.

Edî em jî li ser bipêşvebirina asta pirtûk û xwendinê -bi taybet a kurdî- dixe-bitin

- Li Cizîra Rojavayê Kurdistanê, rewş pirtûkxaneya kurdfî ci ye?

Em dikarin bibêjim ku û rewsa pirtûkê bi giştî tevlihev e û di krîzekê de derbas dibe. Dema ku sala çuyî me pêşangeheke

pirtûkan vekir, ew wekî hawarekê bû ji aliye me ve ku em rewşa xwendinê û rewşa nivîskaran hinekî baştır bikin. Ev krîz û la-waziya ku ûro di pirtûkxaneyê de tê ditin, ji encama wê zor û site-ma ku li ser Rojavayê Kurdistanê dihat meşandin e. Êdî em jî li ser bipêşvebirina asta pirtûk û xwendinê -bi taybet a kurdî- dixebeitin. Tevlî her tiştî jî lê belê ûro baş nivîskarê me hene, her wiha li ser dika şanoyê jî tiştîn hêja têp pêşandan... ûro em di-zanîn ku salane herî kêm du festivalen wêjeyî têp lidarxiştin û gelek nivîskar berhemên xwe di wan festivalan de pêşkêş dikan, dixwin; ji vê yekê jî em dikarin bibêjîn ku êdî nivîskar encamén ked û berhemên xwe dibîne.

Ekrê nivîskaran e ku van kîliyên şoreşê belge bikin û di dîrokê de misoger bikin

- Ev pirtûkxane, herî zêde pêwiştiya wê bi kîjan celebê berheman hey; anku di kîjan milî de qels e?

Hemî beş û celeb hevdu temam dikin, lê pêdivî bi nivîsina lêkolîn, dîrok û romanê hey... ûro li Rojavayê Kurdistanê daştanê berxwedanê têp jiyan-kirin, eger ev daştan bibin roman û bêne nivîsin, dê çiqasî baş be? Gelek serhilden û şoreşen kurdan çêbûne, lê hetanî anîha jî tu belge û berhem li ser wan tune ne. Ekrê nivîskaran e ku van kîliyên şoreşê belge bikin û di dîrokê de misoger bikin. Divê ku ev dîrok bê nivîsin, her timî mayînde bîmîne, her û her li xwe zêde bike...

Hêj wijdanê hinan neliviyaye; jixwe nivîskarî wijdan e

- Anku tu dibêjî li beramber gi-raniya evê şoreş û berxwedanê, hêj tiştîkî hêja û bilind nehatiye nivîsin?

Me gelek caran ev yek nîqaş kîriye, her wiha me rexene kiriye û me ji nivîskarê kurd daxwaz jî kiriye. Carinan nivîskar dibêjîn divê ev tiştî şoreş bêne nivîsin! Di baweriya min de na, divê anîha ev tiştî bêne nivîsin. Divê ev dem û kîlî bi pênuşen

zêrîn bêne nivîsin. Em nikarin bibêjîn ku nivîskaran tiştîk ne-kiriye, lê belê hêj wijdanê hinan neliviyaye; jixwe nivîskarî wijdan e. Hewildan hene, lê hêj jî lawazî heye.

- Nivîskarê ku anîha ne li dinê ne, lê belê bi dehêن salan li ser daneheva zargotinê û nivîsina wêjeyê xebitîne, çarenûsa destnîvîsîn wan ci ye?

Projeyen me ji bo her tiştî hene, bi taybet ji bo çapkiran. Nemirên di réya wêjeyâ kurdî de têkoşin kirine, ew cihê hurmetê ne û gerek e Deşteya Çandê li wan xwedî derkeve. Dîsa jî em dibêjin her tiştî li gor derfet û imkanan in. Tiştîkî din jî li vir heye: Dema ku me ji bo kesen nemir çap dikir, hin nivîskaran digot ku piştî nivîskarek dimire, em nû xwedî li wan derdikevin û divê em li nivîskarê heyî miqate bin. Îcar dema ku em ji bo yêj jîndar jî çap dikin, dibêjin we yêj mirî pasgûh kirine... Ji bo vê yekê jî divê ku

Hevpeyvîn: Ferîd Mîtanî

- Di 2017’ê de cara yekê bû ku Deşteya Çand û Hunerê li bajare Qamişlo pêşangeheke pirtûkan li dar xist. Di wê demê de hat ragi-handin ku her 3 mehan dê li bajarekî Rojavayê pêşangeha pirtûkan were lidar-xistin. Ci projeyen we ji bo evê çalakîyê hene?

Pêşangeha Pirtûkan dê wekî hemî çalakîyan, salane hebe. Salane di 20’ê meha 7’ê de -salvegera şehîdbûna Herekol- dê pêşangeha pirtûkan were lidarxiştin. Di salen bê de, piştî ku pêşangeha navendî were lidarxiştin, dê her sê mehan li bajarekî din jî şaxen evê pêşangehê werin vekirin.

- Pêşangeha navendî, her sal dê li Qamişloyê be?

Na. Dibe ku sala bê li Hesekê yan ji li Dêrikê be, anku cihekî destnîşankirî ji bo wê tune ye. Lê belê dê her sal a navendî hebe û şaxen wî jî dê hebin.

- Ji bo çapkiran pirtûkekê,

mirov hevsengiyekê çêbîke. Lê divê derfetên rojavayî jî hebin; yanî ka çapxane, ka weşanxane? Li ser asta Rojava, tenê du çapxane hene. Ew karîn û jêhat hêj la-waz in. Dema ku derfetên pêwişt peyda bûn, êdî ew berhemên ku bi zora rêtjîmê li ser refan tozgirtî man, dê bi baweriya me werin çapkiran.

Pêşangeha Pirtûkan dê wekî hemî çalakîyan, salane hebe

merc û pîvanen we ci ne?

Me desh bi çapkiran pirtûkan kiribû û pîvanen me jî hebûn. Ne tenê ku desh çap bike, lê ci pirtûka ku bête çapkiran, divê ku Deşteya Çandê lê binere. Sê pîvanen me hene:

1-Pirtûka ku bê çapkiran, divê ku Girêbêta Civakî binpê neke.

2-Divê ku bêrûmetiyê li tu ol û çandan neke.

3-Divê ku ne li dij exlaq û rewşenê civakî be.

Komîteya me ya nirxandina pirtûkan jî heye, ji 5 kesan pêk tê. Dema ku pirtûkek ji bo çapê tê, ew komîte wê pirtûkê dimirxîne.

Pirtûkeke ku em çap jî bikin, divê ku binrix û hêja be, yan jî nayê çapkiran.

- Pirtûkeke ku bêyî destûra we bê çapkiran û ne li gor pîvanen we bin, hûn dikarin desteser bikin?

Belê em dikarin. Me hişyariyek li ser hemî çapxaneyan belav kiriye û tê de daye xuyakirin ku pirtûka ku bê çapkiran, divê muhara deshî li serê hebe.

Heger me par 3 festival li dar xistin, îsal 9 festival dê bê lidarxiştin

Em salane dirava ku ji me re pêwişt e, destnîşan dikin. Lê tu caran têra me nekiriye û belku bi 3 qatan zêdetir em dikişin. Deşteya Çandê tu dezgeh û navendêne wê tune ne ku diravan jê re bînin, yanî tenê em xerc dîkin û careke din ji Deşteya Diravî dixwazin.

- Di biwara çêkirina branş û materyalên dibistanan de, hevrêziyek di navbera we û Deşteya Perwerdeyê de heye?

Hetanî anîha tu hevrêzî tune ye. Lê belê ji îsal û pê ve, em ê komîteyekê ava bikin da ku branşen hunerî yê wekî: muzik û şewkariyê bidin dariştin. Ev yek jî wekî pêşniyarekê ye û dibe ku bi cî bibe. Ji ber ku em dixwazin ku waneyê hunerî bi awayekî akademik bêne dayîn.

- Sipas dîkin ji bo dana evê derfetê...

Gelek sipas ji bo we jî. Jixwe çand û ragi-handin hevûdin temam dikin. Ragihandin bi xwe jî dikare bibe dengê me ji bo hemî cîhanê. Careke din em soz didin ku dê her û her hewildanê me hebin ku em daxwazên civata rewşenê û nivîskaran cî bi cî bikin. Hêvidar in ku em bibin bersiva xwestekê vê demê.

Rewşenbîr Jî Şaş Dihizirin

Raman Seydo

Dîrok dirêj e, roj tarî ye û rê li pêşîya wêjevan û torevanê kurd winda ye. Çawa ku zevî, çiya, zozan û çem bindest in, wisa helbest û wêje jî bindest in.

Zêdetir ji du hezar sal di ser hilweşîna Şahînşahiya Mîdi re derbas dibin. Bi sedên salan in ku Kurdistan di bin dagirkirîya sitemkar û zordaran de dijî. Armanca sereke ya hemû zordaran qedexekirîna ziman bû, lê ew armanc bi cî nehat û di demekê de ku bi sedên ziman mirin, zimanê kurdî heta roja iro zindî ma.

Bê guman bi saya helbest, das-tan, sitran û dengbêjan zimanê kurdî hate paraşin. Jixwe kurdan ji helbesten ku rewşa Kurdistanê tanîn ziman, hez dikirin.

Lê di dîroka nû de, hin rewşenbîren kurd, rê şas kîrin.

Îro li gelek cihan -bi taybet li semîner û şevbûhîrkan- ji aliyê hin helbestvan û nivîskaran ve hevoket tê gotin; ew jî ku:

“Pirtûkxaneya wêjeya kurdî û ya erekî yet e.”

Berî ku cudahîya di navbera hel-bestvan û helbesta erekî, helbestvan û helbesta kurdî de bidim xuyakirin, dixwazim bi kurtî li wan kesan vegerînim :

Ez benî, zimanê kurdî ji malba-ta zimanêindo-ewropîye. Ew kesen ku pê diaxivîn, ji wan re “korgans” digotin (4300.B.Z).

Di pê re navê wan bûye “arî”.

Zimanê erekî ji malbata “samî” ye.

Zimanê erekî, ibrî û birek ji zimanê din, reha wan yet e.

Li ser vê raşîya dîrokî, dikarim bîbêjîm ku wêjeya kurdî û ya erekî heta bi reha wan jî ne yet e.

Belê sê tişt hene ku ji gotina hevoka navborî re dibin sedem, ew jî ev in:

1- Yan ew kes di zimanî xwe de qels in û ber bi zimanekî din ve direvin.

2- Yan ew bi xwe ne nivîskar in û xwe di piştişîn nedîyar de vedişerîn

3- Yan jî ev ciwanmîr bi çavê “Selîm Berekat” li xwe dinerin.

Di bawerîya min de dê tu rewşenbîr nekeve van şâşîyan, ji ber ku berî niha min da xuyakirin

ku pirtûkxaneya herdu ziman-an nabe yet .

Tenê bandora ola islamî hinekî hebû, lê ew beşekî din e û nayê wateya ku wêje bîbin birayê hev; ji ber ku bandora ziman-an û derbasbûna gotinan tiştekî normal e, ne şerm e.

Dîroka Helbesta erekî û Hin Helbestvanen Wê:

-Baba Tahirê Hemedanî: Helbesten xwe li ser êş û vîna jîyanê dihûnan.

-Melayê Cizîri: Serdarê evîndaran e. Helbesten xwe li ser vîn û hezkirina Xweda û welat dihûnan. Ew bîr û ramanen wî yê zîrîn, di dîwana wî de xweş xuya ne .

-Ehmedê Xanî: Tenê ji ber das-tana ku li ser evîna Mem û Zînê nivîsiye, hêja ye ku mirov bibe aşiqê hesten wî .

Bi hezaran helbestvanen kurd bi vî rengî nivîsîne û hetanî iroj dinivîsin.

Hêjayî gotinê ye ku hemû helbestvanen kurd xebatkar bûn, gelek ji wan diçûn şoreşê û di ceperen şer de radiketin. Pir ji wan nêvîye jiyana xwe di zindanan de derbas dîkirin û gelek ji wan di zindanan de ji ber lêdanê şehîd dibûn, bi taybet li ser dema serokê berê yê Iraqê Sedam Hisen. Her wiha diwanen wan jî dihatin şewitandin. Heta anîha jî li Rojhilata Kurdistanê rewş wiha ye.

Mîr û serokan pere didan helbestvanen ereb, di heman deme de jehir didan helbestvanen kurd; mîna bavê daştana kurdî Ehmedê Xanî.

Pirs xwe dubare dike: Gelo ka bi ci rengî helbest û wêjeya kurdî û erekî yet e!!?

- El-İlhûteya: Yek ji helbestvanen

Avesta...Vejîna Medan li Efrînê ye

Eger em li ser dîroka bav û kalên kurdan lêhûrbîniyekê bikin, em ê baş baş û zelal bibînin ku dema herî zêrîn û bîhêz, a ser-dema konfederaliya Medya ye. Ji medan û vir ve her çiqasî gelê kurd di demen cihê de mîrîşin û xanedan ava kiribin jî, lê tu carî mîna Medya fireh, zengîn û bi wate nebûne. Li Mezopotamyayê Imperatoriya Aşûr sembla zulum, zor û sîtemkariyê bû; ewê imparatoriyê vîna gelên med, pers û babilîyan çewisandibû, pir sîtemkar û xwînxwer bû. Di wê serdemê de medan pêşengtiya serhildan û raperîna li hember kedxwarî û dagirkirîye kiribû. Ewê serhildanê hêza xwe ji mîratê Diyako yê rîxistin û ji felsefeya Zeradeşt a aşîtxwaz û azadîxwaz digirt, her wiha xwe dispart biratiya gelên pers û babilan.

Her ci qas ev konfederaliya med, pers û babilan bi serbazi-

ya medan jî be, lê gelên din ên Mezopotamyayê sùd jê girtin û ji sîtemkariya Imperatoriya Aşûr azad bûn. Gelên Medya bi his-mendiya felsefeya Zeradeşt a durîst û rasteqin nêzî gelên hevpar ên axa Medya dibûn, lê belê herdu gelên din bi heman hismendiye nêz nedibûn; bi taybet persan xap û lîstok rîstin, ji bo hilweşandin konfederaliya Medya ye.

Dîrok tu carî xwe dubare nake, lê belê gelek caran dîrok di pêvajoyen wekhev re derbas dibe. Ji ber vê yekê bê çawa na-verok û cewherê felsefeya Zeradeşt di pirtûka pîroz a Aveşta de bû sedema azadiya gelên Medya, îro jî şehîda rûmetê Aveşta xabûr bi hismendiya jina azad û bi hismendiya aşîf û biratiya gelan, li hember hovîtiya torani-ya osmanîyen nûjen û sextekari-ya pêxwasen çolan, bi biryar, fedekarî û lehengî bû sembla

serhildan û azadiya jinê û gelên bindest.

Di roja iro de dewleta Tirk (osmanîyen nûjen) di laşê Rojhilata Navîn de nexweşîya penceşêrîye ye; vîn û azadiya gelên kurd û ereb nas nake, bi hemû rengêن kedxwarî, bêbextî, zor û çewisandinê êrîşî nimûneya jiyana hevbeş, aşîtxwaz û azadîxwaz a gelan dike. Li Efrînê weke çawa berî wê li Koban û Serê Kaniyê, anîha berxwadana ronahî li hember tariyê, berxwadana azadî û biratiyê li hember bîneşî û faşîzmî li dar e. Carekê di dîrokê de li Medya felsefeya Zeradeşt bi pirtûka Aveştanê azadî ji bav û kalên kurdan re anî û bû deştpêka rojeke nû “Newroz”, roja xweşî û buhara gelan li Mezopotamyayê. Îro dîsa li ser heman xakê, li ser xaka sembla aşîtiyê “dara zeytûnê” li Efrînê; zarokê agir û rojê, hil-gir û parêzvanen felsefeya Ze-

Sultan Temo

radeşt bi biryar û qehremaniya Aveştanen li hember olpereşten hov û şovenîzma netewpereşî û paşverûtiyê li ber xwe didin. Bi xwîna xwe ya zelal û pîroz mîna tîrjîyen rojê, rîka azadî û serkeftinê ji gelên mezopotamyay re xêz dîkin û soza rojeke nû, Newrozeke nû, jiyaneke azad û pêşerojeke şahnaz dane. Bê guman çawa li Medya azadî, aşîf û biratiya gelan di sîwana felsefeya Zeradeşt de bi ser keft, îro bi sed-hezaran Aveşta û Barîn li ser heman şop û hismendiye dê ji gelên me re serkeftin û azadiye û ji bindestî û kedxwariyê re mirinê binin.

Giringiya Teknolojîyayê di Warê Hînkirin û Perwerdeyê de

Hînkirin: Prosesa veguhesi-

“Teknolojya Hînkirinê” xwe daye pêş û bûye sîsika jiyana ji hemî gelên cîhanê yêne pêşketinxwaz re.

Mirovahîyê di sedê bîst û yekê de, yê ku em niha tê de dijîn, gavine pir mezin di warê hînkirinê de avêtîne, ew jî bi sûdewergirtina ji pêşketina teknolojîyayê, û pêkhatîbûna mamoşteyan di bikaranîna wê teknolojîyayê de bûye faktêr sereke ji bo afirandina şêwazên nû yên fîrkirinê û danîna têkiliyan bi xwendekaran re, ji ber nifşê nû her dem dixwaze li gor şert û mercen serdemâna sûdê ji wan zanyariyan wergirin; anku hebûn û nebûna wan zanyariyan dibû wek hev.

Asta serkeftina seyda û mamos-te bi şêwazê veguhesîna wî ji zanyariyan re tê destnîşankirin. Heger ew karibe bala xwendekar bikişîne û bîhêle şêweyê hînkirinê têkeve dilê wî, dê ew zanyarî mejiyê wî jî ronî bikin, lê heger kesê hînker nikaribe bîhêle xwendekar ji zanyariyan hez bike, dê nikaribe bandora xwe ya hînkirinê wek tê xwestin lê bike. Her serdemêke dîrokê şêweyekî wî yê pêşketitir ji serdemê berî xwe di warê hînkirinê veguhesîna agahîyan de heye. Ji ber pirbûna zanyariyan di serdemâna nûjen de, nema şêwe û prosesên kevneşop têra veguhesîna wan dikin, lewra welatên pêşketî rojane şêwazên nû di warê hînkirinê de diafirîn, da asta nifşen xwe li gor nûjen û pêşketina cîhanê bilind bikin û afirandinê li rex wan bi pêş de bibin, da ku ayin-deyeke ges ji welatên xwe re dabîn bikin.

Em wek gelê kurd iro hewcedartîn mîlet in di warê bikaranîna teknolojîyayê de, bi teybetî di warê perwede û hînkirinê de; ji ber ku bindestîya seden salan hiştiye em di gelek waran de li paş bîmîn û zimanê xwe wek nasnameya netewî di warê hînkirinê de ji desh bidin. Lewra em ji hemî mîleten cîhanê hewcedartîn teknolojya ne ji bo em karibin xwe bigîhîn û karwanê gelên serdest.

Lê mixabin hîn dezgehîn me yênu ku hene guh nadin vî warf Ji ber sedemî me li jor gotin, ji deshîlâtardan kurd tê xwestin ku dezgehîn pêşketî û serdemî di hemî warê jîyanê de ava bikin, û sôdê ji teknolojîyayê wergirin ji bo bersivdana hewcedariyê civakê û peydakirina bingeha pêşketinê, da gelê me jî di nav gelên pêşketî de cihê xwe bibîne.

ran de, nemaze di warê hînkirin, fîrbûn û perwerdeyê de.

Civaka kurdî di gelek waran de xwedan kesayetiyyen pispor û zana ye, lê ji ber pêknehatîbûna wan kesan di warê bikaranîna teknolojîyayê de, sôdê ji pisporiya wan wek ku tê xwestin nayê wergirtin û ew karînen wan ên giranbuha gelek caran veşartî dimîn û nakevin gencîneya pêşxiştina civakê de.

Di heman deme de, kesin hene xwe di warê teknolojîyayê de bi pêşxiştine, lê pisporî û zanebûna wan di warê pîşeyî yê din de kêm e. Lewra ew teknolojya jî nakeve cihê xwe yê ku jê tê xwestin de, ji ber nebûna dezgeh û saziyên ku wan karînan bikin yek û berhemîn tekûz û pêşketî biafirinîn.

Ji ber sedemî me li jor gotin, ji deshîlâtardan kurd tê xwestin ku dezgehîn pêşketî û serdemî di hemî warê jîyanê de ava bikin, û sôdê ji teknolojîyayê wergirin ji bo bersivdana hewcedariyê civakê û peydakirina bingeha pêşketinê, da gelê me jî di nav gelên pêşketî de cihê xwe bibîne.

Helbestine Bijartî...Mehmûd Badilî

Pêl

Pêşîr im
Li ser sîngâ deryayê
Tîlîyên bahozê
Bi min dilizîn
Digernijim.
Lingê xwe radidim
Nav rihiyê peravê
Digermijim,
gur dibim.
Di guhê zinaran de
Stirana lehîyê dirêsim
û...
Çiroka Keştiya Nûh
Jiber zimanê Cûdî digirim
Ji zarokan re dixwînim.

Bombe

Li vê derê...
li wir,
Ji dûr,
ji nêzik
Dema bombek diteqe
Hezarêñ bombeyan ...
Di kûrbûna dilê min de
diteqin
Bêdengîya giyan kirêt diken.
Wiha ...
Narîna dûmanê
Disûrike damarê aso,
Jiyan
Girî û jan vedirê
Dilerizim
Li ber pêlên xweliyê
Bêhna asidê difûre
Şîler diponije
Kurm û kêz
Kişweran ava diken
Di hinavê daran de.
Zemîn
Di taya darbêsta xwe de
Neqîlîskan dihejmîre.
Tajanê bahozê
Li her alîyan
Dêmê berbangê maç dike,
û dengê bombeyan
Di guhê min deye
Gêj dibim,
Digevcîlim ...
Çawa şîrava xwêdana me
dibe
bombe
Û
bi me de
diteqe.

Dar

Bi rehê te: dara min,
min aso çand
li her deverê
pê re stûna xewnen xwe,
li ser devê rîyan
min kevir kirin bendewar.
Bi pelên te: dara min,
min şîlîya ba veşart
wiha ...
di xewna
bayekî kesk de me
bejna rojê xwe
pê girêdim.

Bandeva hêviyê

Xwedê bi çarpêya diçe
di çavê "Meryemê" de
û ez...
Mina pêxemberkî xaçkirî
Hin serxweşê
Wê maça bi tenê me
Dema em pêrgî hev bûn
di himêza sîya darê de.
Tav paldayî bû
Li ser bandeva hêviyên me,
Bêhna me peywan dikir.
Sîrûş hildiperikî sîngâ aso
Girêz bi devê asîman diket,
Ewr ji hev vedikişîyan,
Li navkutka xwe
Dilukumîn.
Qîrîna zarokan penaber
Li kolanen xwedê,

Li dora me
Çerefîtk didan.
Dengê gulfiroşkî dihat
Pê re firefira nava dilê
"Argîlan"
Veciniqî maç
Veciniqî xewn
Ser lîvê tawesiyyê.
-Fermo ke...
ev gul ji bo teye
-Du gulên sor bide min
-Tu bi tenê yî !?
-Na..ez li hêviyâ çana hêviyê
me
nuha qîsara evîna me ê lê bide
-Xwedê bi we re be
-Xwedê me nabîne
û dema ku me dibîne
xwe vedişere
di kincê moranê de.
Erê gulfiroşo
Yara min
Qeşeng e
Lewra cîhan bi tevayî,
Tev Xwedê ..!
Serkwesê
Hilma wê ne
Ü ez
wendayê
navê wê me.

Sîng

1
Sîngâ xwe berde,
Berde ji wan berbendikan
Kêlikê tenê berde
Ta ku deshê bayê azadîyê
û çiçikên te
bi hev re bilizin.
2
Sîngâ xwe berde,
De bera pinpinik
Li asoya wan bîfirin
û zarokên rewal
Ser bêhna wan
Razîn û şîyar bin.
Kêlikê tenê berde
Ta ku stérkên rengenaz
Tev pakrewanê avdarê
Di bin sîbera wan de bîlisin.

3

Sîngâ xwe berde,

Bera kelkela pêşîrên eşqê
Tîrêjan bipejilinin
Liyanêñ dilînîyê
Li qesaya her canî
Bihêwirin.
6
Sîngâ xwe berde,
Çi li gundan
Çi li bajaran
Li her kuçeyen gerdûnê.
Dibe
ku ronahî bîherike
Lêvîn tarîfîyê
Bi sîya xwe ve
Daliqin.
Dîwarêñ eskenîyê
Perce perce biherifin.
Çirîskêñ çiçikan
Ji toza awirêñ riziyayî
Bên vemaliştin.
Çirîskêñ sibehî
hûr...hûr
Dawerivin paxila bendewarîyê.
Li ser
Stiranek
Xwes
Vehêsin.

7

Sîngâ xwe berde,
Berde dilê kolanan
Kolanen me
Xemgîn in
Xopanê bajaran
Kêfa xwe
Bi kar tînin.
Kolanen jar
û (...),
Qirêja
Pêlavân
Dialêsin.

Zemîn

Çiqasî tu dilovan î
Qeşengîya me
Bêhna axa te ye
Çiqasî tu mehder e.
Em
Mêjokê pêşîrên te ne.
Erê zemîn...
Wiha
Em pê li rûmeta te diken
Tu jî,

3

Sîngâ xwe berde,

Berde ji nerbayê sipîdeyê re
Ji xewek şerîn re
Ji stiranek naz re
Aso tî ye: Xanîma min
û bahozâ çaxê dev jihev e
Ê ta kengî?
Em ê bi kurkê şevê
Kulên dilê xwe binuxumînin.
4
Sîngâ xwe berde,
Kezeba ewran dişewite
Qitikên beyaran derbeder in
Li her warâ...
Li wêranê dil
Hin nêcîrvanê xewnan
Xefkê jarîyê vedidin
Û şîlaqa çavê xweliyê dirêsin.

5

Sîngâ xwe berde,
Binê lingên me
Maç dikî...!!
Tewşîya Çaxê
Çem,
Nerxê çaxê dinasî,
Loma her kêlikê
Zirav... zirav
Fireh... fireh
Ji serî ta binî
Xwe diguhere.
Tîrêjîn ronahîyê
Nimêj dikin
Ji hêza tavê re.
Heyv ji çelengîya xwe
Hez dike,
Em ji koletiyê dikin
Ji pendêñ ku rişt bûne
Li rûçikên dema berê.

Deryaya azarêñ xwe,
Bi kopalê koran qam dikin.
Em ji xwe,
Ji hev bazdidin
Pêlavêñ qetiyayî dihejmîrin
Tev kêlén bênav
Li ser girê zêr û paxiran.
Gelek caran
Sipîbûn tevlesi
Can û laşê me dibe,
Ne me dirêse
Ne carekê
Em wê dirêsin.
Hêrsa me ji çoga xwe dinale,
Dema em xwe hildigirin
Buxçik dirûxe
Dîs,
Em vedigerin paş.
Kaş,
Gewdê me dike palgeh
wiha...
Sermestî dilîze
Di kezeba pêkên me de.
Li herrîya şevan diçerixin
Li pey mîyîtiya rewrewkê
dibezin.
Kêra demê
Ser stûyê berbangê
Û katjîmîr
Qevda deş gez dike,
Pêçi
Dirapelinik movikên ba,
Mij regezêñ laş dorpeç dike,
Rojnameya dardakirî
Bi diwarê bêdengîyê ve
Dikuxe..
Dipeke..
Hildiweşe,
Kaxez
Kaxez
Jimar bi jimar
Roj li pey rojê
Di himêza jarîyê de
Diqijiqje
Ji bir dibe.
Hêsisrê pendan digindirin
Ser dêmê heymanê.
Baweskên çilapekên baranê
Enîya sipîdeyê radimüsîn.
Şevnem hildipiske
Guliyen genim
Tev kûlîkên kundir
Dipelmişin.

2

Newal sîngâ xwe vedike

Ji koma zixuran re
Zixur bela dibin
Dipengizin çavê tarîyê.
Rojname sergê e,
Xulik serxwes e bi xulikê
Di sîngâ hûrdemî de,
Zemberek deshê xwe
Dirêj dike navrana wê,
Buxçeyâ me dilewîjê.
Dîs bobelat
Dîs dilêşî...
Sûrikî hinavê hiziran.
Serdem

3

Eya axa dilovan...

Bo me,
Te welatek ava nekir,
Ne yeksanî
Lê neherifand.

4

Eya axa sar û zuha

Bo me,
Ji agirê Newroza me
Te gerdûnek neçirîsand
Te asîmanek nemeyand
Bexçakî keskesor
Lê neçizirand
Xwedanekî dadmend
Lê bi cî nekir
Ku jê re bibe peywan.
Te agirek lê daneda
Newroza me,

Te şâ nekir.
Te ne stêrek
Ji toza awirêñ me
Lê nexiştand.

Eya axa germijandî
Bo me,
Te zemînek neafirand,

Xêzên sînoran
Lê raşî nekir,
Nexşeya welatêkî
Li ser nejenand.

3
Eya axa dilovan...
Bo me,
Te welatek ava nekir,
Ne yeksanî
Lê neherifand.

Te birçiyek bi rê nekir
Yan rîwîyek,
Daxwaza wî nelorand.

Te dilek kedî nekir,
Ne canek, ne kezebek
Hêvîyek cî bi cî nekir,
Derûna me

Nexemîland.

4
Eya axa sar û zuha
Bo me,
Ji agirê Newroza me
Te gerdûnek neçirîsand
Te asîmanek nemeyand
Bexçakî keskesor
Lê neçizirand
Xwedanekî dadmend
Lê bi cî nekir
Ku jê re bibe peywan.
Te agirek lê daneda
Newroza me,

Te vejînim,
Û di himêza te de
Bipelçiqim
Sermest bîmînim.
Belku em bibin canek
Her gavê
Vê xewnê dibînim.
Dîs nexezyide,
Ez ê toza
Vî canê şeyda û jar
Li rûçikên welatê xwe
Biweşînim
Biweşînim
Biweşînim.

Helbestvan Mehmûd Badilî di sala 1973'yê de li gundewarê Dirbêsiya Rojavayê Kurdistanê ji dayîk bûye.

Qonaxêñ xwendina xwe ya destpêkê li dibistanêñ deverê diqedîne, paşê li Şama paytext derbasî Kulêja Perwerdehî dibe û lîsans û diploma xwe li wir disitîne.

Mehmûd Badilî di temenekî biçûk de dest bi nîvîsîna helbestê kiriye. Hêj di destpêka qonaxêñ xwendinê de bû, bîryara hilgirtina pênûsê da û hetanî iroj berde-wam e.

Ne tenê ji milên hunerî û teknîkî ve, lê belê ji aliye tablo û wêneyan jî ve nûjeniyekî li helbesta xwe bar dike. Bi vê yekê reng û çeyeke xwe ya taybet afirandiye.

Mehmûd Badilî xudanê du dîwanên helbestan e û bi dehan ji gotarêñ kurdî û erebî di rojname û kovaran de weşandine.

Kultûrname

DILQÊ MEDRESEYA
KURDÎ DI VÊJEYA
KURDÎ DE 2

Zeynulabidin Zinar

Vê saziya Medresê, şaxên xwe li her bajarekî, hema bêje li her gundekî vekiribûn û xwendin tê de dihate domandin. Ew xwendin ji sawiya dibistanê heta zanîngêh bûye. Hin ji wan medreseyan pirî ku menşûr bûbûn, bîhesanî navê xwe di rûpelên mêmûj de jî bi cih kirine. Wek Medresa Sitrabasê (Diyarbekir), Merderâ Sor (Cizîra Botan), Medresa Bazidê, Medresa Şemîdîzan, Medreseyen Bedlîsê wek Îxlaşıye, Katibiye, Şukriye, Şerefiye û Şemsiyeyê. Medresa Hîzanê, Medresa Miksê, Medresa Bêdarê, Medresa Findika Botan, Medresa Axtepêyê, Medresa Norşenê, Medresa Oxînê, Medresa Qerekoyê, Medresa Cûxreşiyê, Medresa Farqînê, Medresa Hawêlê, Medresa Sîrtê, Medresa Heskîfê, Medresa Amêdiyê, Medresa Paloyê û bi sedan medreseyen wîsa yên din...

Di wan medreseyan de ji xwendina bi zimanê kurdî, erebî û hinek jî zimanê farisî zêdetir, felsefeya Yûnanî jî tê de dihate xwendin.

Di Medreseyen kurdî de çend şaxên zaniştiyê yên cuda dihatin xwendin, wek ménak:

- 1- Serf û Nehwa Erebî.
- 2- Tefsîra Quranê.
- 3- Hedîsa Pêxember.
- 4- Ilmî Mentiqê.
- 5- Edeba Behsê (uslûba axastînê).
- 6- Ilmî Xwesbêjîyê (waz û nesîhet).

- 7- Ilmî Belaxetê (ragîhandin).
- 8- Ilmî Kelamê.
- 9- Ilmî Hikmetê.
- 10- Ilmî Qanûnê.
- 11- Ilmî Feraizê (hiqûqa mîratê).
- 12- Ilmî Wehdanîyetê (Eqide).
- 13- Ilmî Usûlê.
- 14- Ilmî Heyetê (astronomi û astroloji).
- 15- Ilmî Tendurustiyê.
- 16- Ilmî Hesabê (matematik).
- 17- Ilmî Felsefê.
- 18- Ilmî Siyasetê.
- 19- Ilmî Leşsaxiyê.

Pirtûkên ku di medreseyan de dihatin xwendin, bi tipêner erebî dibûn. Tê de li dora 100î, pirtûk dihatin xwendin. Lê nîvîskarêne piraniya wan pirtûkên bi zimanê erebî ku di medreseyen kurdî de dihatin xwendin, Kurd bûne. Ev raşî jî eşkere ye ku hewesa mele û feqîyen Kurd, zêde ji pirtûkên ku nîvîskarêne wan Ereb bûn re çênenî. Hinek ji wan pirtûkên ku dihatin xwendin jî, bi zimanê kurdî û çend pirtûk jî bi zimanê farisî bûn.

Ew pirtûkên bi zimanê erebî ku bi dersîti di Medreseyen Kurdî de dihatin xwendin, hemû wergera wan ji aliyê dersdarî ve bi zimanê kurdî bo sagirdan dihate kirin. Ev hawê jî dibû sedem ku zimanê kurdî bêrepêş here. Kurdan ji kesê/a dersdar re "seyda" digot. Di zimanê kurdî de peyvika "sey" navê dersê ye, daçeka "da" yê jî, jixwe wateya dan/dayînê ye ango ders dide.

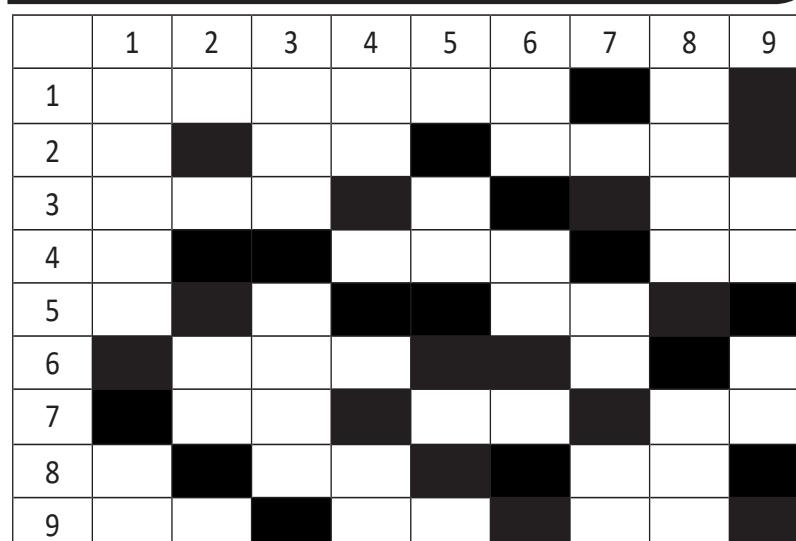
KARÎKATÊR

Kurdî Xwes e

Sêwîxane	میتم	Rewangeh	مرصد
Xewxane	فندق	Nûnergeh	ممثية
Masîgir	صيد السمك	Şande	وف
Kewgir	صيد الحجل	Şandî	مبعوث
Balyozxane	سفارة	Segvan	قناص
Qunsilxane	قنصلية	Kilît	مفتاح

Xaçepirs

Sitûnî

- 1- Kesê jiyandar, bi can – Cinavkeke xwerû ya pirjimar
- 2- Mezel, xurfe – Rengek
- 3- Bavikên kurdan ên ku Medya ava kirin – Alav
- 4- Ebîr belavkirî – Hilkef vajî
- 5- Benê zirav ê ku dirûtin pê tê kirin – Birina tiştekî bê ku tu kes pê hay bibe
- 6- Dijwateya sitand – Zabş belavkirî
- 7- Birayê bavê mirov vajî – Bajarekî Bakurê Kurdistanê
- 8- Maddeya ku di berika tivinge de ye – Du tipen wekhev û navâherduyan de tipa r
- 9- Dar û qırışkîn ku dikevin tenûrê – Veqetandeka pirjimar, qertafeke pevgirêdanê

ASOYÎ

- 1- Kesê merd, destvekirî – Hewa
- 2- Meheke salê – Serjimê
- 3- Dijwateya dît – Maddeya ku nan jê çêdibe
- 4- Cûryekî firindeyan – Du tipen wekhev
- 5- Serbest, ji azad – Nebaş, xerab
- 6- Meha ku xelk tê de rojê digirin
- 7- Dijwateya rabûn
- 8- Evîndara Cak – Agir
- 9- Cinavkeke tewandî ya pirjimar – Kesê ku bîr dibe

PÊKENOK

Simoyê Bêşens

Xortek hebû navê wî Simê bû. Simê xwedî jin û komek kuflet, lê belê pir hejar û feqîr bû. Simê dikir û nedikir yeka wî nedibû dido, gîhabû baweriyeke ku şensê wî kor e û tu caran bext pê re nabe alîkar. Tevlî evê hejariyê jî, Simê birûmet bû û tu caran xêr û zika ji desten tu kesî nedigirt. Birayekî Simê hebû navê Miho bû. Miho pir dewlemend bû û xelkê ew bi gazindan şewitandibû ku çima alîkariyê bi birayê xwe re nake. Ewî jî dikir û nedikir, Simê pere

ji destan nedigirt û xwe kêm nedikir. Miroyê dewlemend dît ku çare nîne û Simê pereyan ji dest nagire. İcar şevekê ji şevan Miho rahişt 100 hezar L.S û avêt ber deriyê mala Simê; da ku Simo bi bayê meşê re pereyan bibîne û bêxe berîka xwe. Simo ji malê derket û ber bi cihê ku pere lê aveti ne ve çû. Berî ku Simo bigihe pereyan bi 10 gavan, di ber xwe de got: "Yaw ma ev kesen kor û bêçav, çawa dijin? Hema bi Xwedê ez ê çend gavan çavê xwe bigirim û bimeşim, da za-

nibim kesen kor çawa dikin..." Simoyê belengaz û senskor çavê xwe girtin û nola koran meşîya, di ser pereyan re meşîya û çawa pere derbas kirin, êdî çavê xwe vekirin...

Bernameya Newroza Bakurê Kurdistanê Hat Ragîhandin

Partîyen kurdî yên Bakurê Kurdistanê bi daxuyaniyeke hevbeş bernameya pîrozkirina Newrozê eşker kir û tê de ragîhandin ku dê ji 17'ê mehê hetanî 21'ê mehê li temamî deveren Bakurê Kurdistanê Newroz were pîrozkirin.

Li jêr diruşma "Faşîzm dê têk here, gel bi ser bikevin" dê 17'ê

mehê Newroz li Farqînê were pîrozkirin û wisa bikişîne hetanî ku 21'ê mehê li Amedê were pîrozkirin.

Salane di meha adarê de, partî û rîxiştenê kurdî yên Bakurê Kurdistanê bi rîya daxuyaniyêne hevbeş, cih û navendêne kombûnen Newrozê destnîşan dikin.

Gotinê Pêşîyan

-Agir girtibû mala derewînan, kesî bawer nedikir

-Darê ji binî ve nebîr

-Ba li dîwarê derive dixe

-Dê dibistana zarokan e

-Feqîr bi halê feqîran dizanîn

-Heçî neke naxwe

-Her xwenda nabe mela

-Keda helal şêrîn e

-Sed gotin bi gotinekê disekine

-Hevalê rîwiyan nan e

Peyva Windayî

Da ku tu peyva windayî bibînî, van navan bi awayekî sitûnî xêz bike:

AGAHÎ – MAMOSTE – ARAS – KOR – BEYANDÛR – BA – GUND – DEKBAZ – BABELÎK – ZÛ – NA – SOZDAR – CAN – PÎROZMEND – ZANÎN – PIRRENG – BENDEWAR – JÊBIR – DOZ
Peyva windayî ji 5 tipan pêk tê, ew jî navê bajarekî Rojavayê Kurdistanê ye.

J	Ê	B	I	R	A	R	A	S
B	E	N	D	E	W	R	K	R
B	E	Y	N	D	Û	R		A
D	E	K	B	A	Z	G	U	N
P	Î	R	O	Z	M	E	N	D
B	A	B	E	L	Î	S	K	N
S	O	Z	D	A	R		C	A
A	G	A	H	Î	Z	A	N	Î
P	I	R	R	E	N	G	D	O
M	A	M	O	S	T	E	R	Z

Bersiva Xaçepirsa Hejmara Çûyî

1	2	3	4	5	6	7	8	9
C	I	N	D	Ê	R	I	S	
I		A	A		R	I	M	
W	A	N		M			Î	Î
A	A		T	E	W	R	A	T
N		K	Î		E	M		
S	O	R				A	S	R
J	A	R		M	E		A	A
Î	R	A	N		E	G	R	M
R	A	Z	A	N		G	A	